

Nader onderzoek vleermuizen

Herontwikkeling Pater-Ullingstraat 1 te Budel-Schoot

projectnummer 431205
definitief revisie 00
29 november 2018

Nader onderzoek vleermuizen

Herontwikkeling Pater-Ullingstraat 1 te Budel-Schoot

projectnummer 431205

definitief revisie 00
29 november 2018

Auteurs

J.M. Kooijman

Opdrachtgever

Gemeente Cranendonck

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BII12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave

29/11/18

beschrijving revisie 00

Definitief

goedkeuring

drs. ing. M.L. Braad

vrijgave

W.A. Matla

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	1
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Soortbescherming	3
2.2.1	Ontheffingsplicht	4
2.2.2	Zorgplicht	4
3	Methodiek	5
3.1	Vleermuizen	5
3.2	Veldbezoeken	5
3.3	Overzicht veldbezoeken	5
4	Resultaten	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Vleermuizen	8
4.2.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	8
4.2.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	9
4.2.3	Winterverblijfplaatsen	9
5	Effectbeoordeling	10
5.1	Vleermuizen	10
6	Conclusie	11
6.1	Conclusie	11
7	Bronnen	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Cranendonck is voornemens om woningbouw te ontwikkelen op de locatie van de voormalige basisschool De Ark te Budel-Schoot. De bestaande gebouwen worden hiervoor gerenoveerd. Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. In dit kader is een Natuurtoets uitgevoerd voor de voorgenomen ontwikkeling (Antea Group, 2018).

Uit deze Natuurtoets is naar voren gekomen dat de stenen bebouwing in het plangebied mogelijk functies bevatten voor vleermuizen. Om te bepalen of dit daadwerkelijk het geval is, is nader onderzoek uitgevoerd. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek beschreven, betreffende de Pater Ullingstraat 1.

In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (in rode kader). Bron ondergrond: Globespotter, 2018.

1.2 Planvoornemen

Gemeente Cranendonck is voornemens om op de locatie van de voormalige basisschool De Ark 10 woningen te realiseren. De locatie ligt aan de Pater Ullingstraat in Budel-Schoot (gemeente Cranendonck in de provincie Noord-Brabant). De bestaande bebouwing zal worden gerenoveerd en de verbinding met het gebouw aan de westzijde wordt naar waarschijnlijkheid verwijderd.

Tevens wordt een nieuw gebouw gerealiseerd. Mogelijk worden daarnaast enkele bomen gekapt. In Figuur 1.2 is een impressie gegeven van het nieuwe plan.

Figuur 1.2. Schetsontwerp nieuwe situatie.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In het voorliggende Nader onderzoek wordt enkel ingegaan op de soortbescherming. Hier zal in Hoofdstuk 5 aan getoetst worden.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Voorliggende toetsing richt zich op het voorkomen van vleermuizen. Deze soortgroep is beschermd in het kader van de Habitatrichtlijn en staat vermeld in artikel 3.5 van de Wnb. Onderstaand zijn de verbodsbepalingen uit dit artikel uiteengezet.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn met uitzondering van vogels) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Artikel 3.5 Wet natuurbescherming Europees beschermde soorten

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied

2.2.1 Ontheffingsplicht

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.5 worden overtreden, en deze niet volledig gemitigeerd kunnen worden - dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie (1-3). Zie Bijlage 1 van de Natuurtoets (Antea Group, 2018) voor een uitgebreide toelichting.

2.2.2 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in [artikel 1.11](#) de zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

3 Methodiek

3.1 Vleermuizen

Afbakening

Het onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen, zwermplaatsen en winterverblijfplaatsen. Per mogelijk aanwezige functie is er onderzoek verricht conform het meest recente Vleermuisprotocol 2017.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Er wordt standaard gewerkt met de Petersson D240X. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software (o.a. Bat Explorer).

Aangezien in het plangebied geen lijnvormige vegetatiestructuren aanwezig zijn, zal geen onderzoek plaatsvinden naar essentiële vliegroutes- en foerageergebied. Daarnaast bevinden zich in de nabijheid van het plangebied voldoende mogelijke foerageergebieden.

3.2 Veldbezoeken

Zomer- en kraamverblijfplaatsen

In de periode 15 mei - 15 juli 2018 is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit drie rondes, waarvan één in de vroege ochtend vanaf circa twee uur voor zonsopkomst is uitgevoerd. De andere rondes hebben 's avonds plaatsgevonden vanaf zonsondergang.

Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

In de periode 1 augustus - 15 september 2017 zijn drie inventarisaties van twee uur uitgevoerd, teneinde paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen vast te stellen dan wel uit te sluiten. De inventarisaties zijn afgestemd op zwermgedrag van de te verwachten soorten.

Winterverblijfplaatsen

Ten behoeve van het onderzoek naar winterverblijfplaatsen van vleermuizen is tijdens de inventarisaties in het paarseizoen aandacht besteed aan het middernachtzwermen van vleermuizen bij potentiële winterverblijven.

In Tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van de inventarisaties. De inventarisaties zijn uitgevoerd door een erkend ecooloog.

3.3 Overzicht veldbezoeken

In Tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van de inventarisaties. De inventarisaties zijn uitgevoerd door een erkend ecooloog.

Tabel 3.1. Overzicht inventarisaties.

Datum	Tijd	Soortgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
11-06-2018	22:00 – 00:00	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Vrijwel onbewolkt, windkracht 2, 20 °C
26-06-2018	22:00 – 00:00	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Vrijwel onbewolkt, windkracht 2, 20 °C
11-07-2018	03:00 – 05:00	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Onbewolkt, windkracht 2, 14 °C
30-08-2018	23:42 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en nachtzwermen	Vrijwel onbewolkt, windstil, 19 °C
09-09-2018	23:45 – 02:00	Vleermuizen	Nachtzwermen	Bewolkt, windkracht 1, 19°C
21-09-2018	20:33 – 22:40	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen	Onbewolkt, windkracht 1, 16°C

4 Resultaten

In paragraaf 4.1 wordt allereerst uiteengezet welke vleermuissoorten waar en wanneer zijn waargenomen. In paragraaf 4.2 is uiteengezet of de vleermuizen een binding hebben met het plangebied (onderverdeeld per functie verblijfplaats).

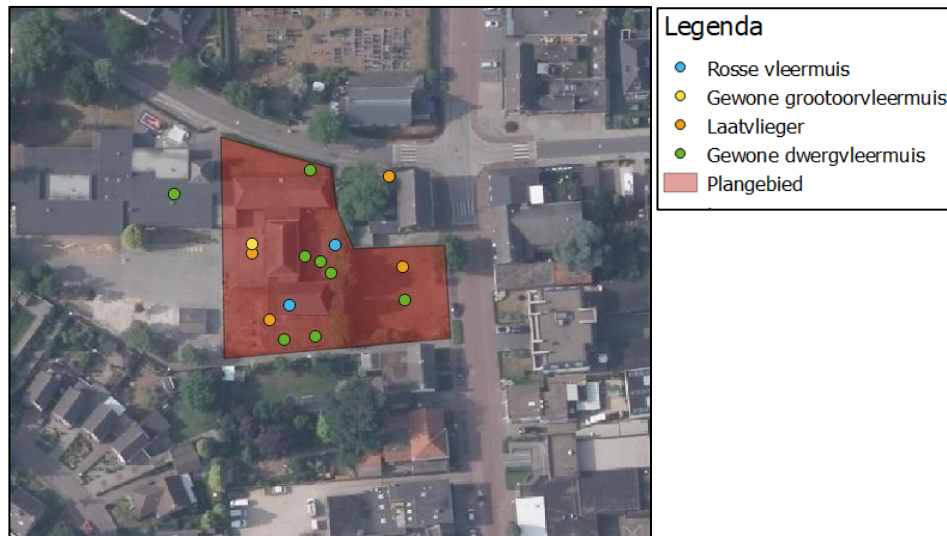
4.1 Algemeen

In het plangebied zijn de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger waargenomen. De gewone grootoorvleermuis is enkel overvliegend waargenomen en beide soorten dwergvleermuizen foeragerend in de omgeving. De gewone dwergvleermuis is gedurende ieder terreinbezoek waargenomen. Ook in het paarseizoen zijn vleermuizen baltsend waargenomen in de omgeving van het plangebied. Echter, de vleermuizen bleven nooit lang in het plangebied. Binding met het schoolgebouw door vleermuizen is niet geconstateerd. Er bevinden zich geen verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing van het plangebied.

Tabel 4.1. Bevindingen per bezoek aan de Pater Ullingstraat 1 te Budel.

Datum	Bevindingen
11-06-2018	Gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis overvliegend waargenomen.
26-06-2018	Gewone dwergvleermuis en laatvlieger overvliegend waargenomen.
11-07-2018 (ochtend)	Laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis overvliegend waargenomen.
30-08-2018	Gewone dwergvleermuis kort foeragerend waargenomen, daarnaast meerdere malen overvliegend.
09-09-2018	Baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Laatvlieger overvliegend waargenomen.
21-09-2018	Baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Verder overvliegende en kort foeragerende gewone dwergvleermuizen.

Waarnemingen van vleermuizen in de zomerperiode waren vrijwel altijd van overvliegende en kort foeragerende dieren (zie Figuur 4.1). In de najaar periode zijn wel baltsende dieren waargenomen (zie Figuur 4.2).

Figuur 4.1. Geconstateerde vleermuissoorten gedurende de zomerperiode welke allen overvliegend of kort foeragerend zijn waargenomen.

Figuur 4.2. Waarnemingen van vleermuizen in de najaar periode waarin de gewone dwergvleermuis baltsend is waargenomen.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Zomer- en kraamverblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen kraamverblijven of zomerverblijven aangetroffen. Gedurende de inventarisaties in het kraamseizoen zijn in de directe omgeving van het plangebied foeragerende en overvliegende individuen van de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis waargenomen. Er is geen binding met de aanwezige bebouwing geconstateerd in deze periode.

4.2.2 Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

Tijdens de inventarisaties in het paarseizoen zijn in de omgeving van het plangebied baltsende gewone dwergvleermuizen geconstateerd. De vleermuizen toonden tijdens de baltsperiode geen binding met de bebouwing in het plangebied. Met name de gewone dwergvleermuis ten zuiden van het plangebied was lange tijd aan het baltsen op de rand van het plangebied. Het dier vloog na enkele rondes richting de bebouwing ten zuidoosten van het plangebied en kwam vervolgens na enige tijd weer terug. Gedurende de balts toonde het dier geen interesse in de bebouwing van het plangebied. Overige baltsende dieren waren vaak maar van korte duur aanwezig in het plangebied en van een baltsterritorium is dan ook geen sprake. Er zijn geen paarverblijfplaatsen aanwezig in het plangebied.

4.2.3 Winterverblijfplaatsen

Tijdens de inventarisaties gedurende het paarseizoen zijn geen zwermactiviteiten van vleermuizen waargenomen die duiden op een massawinterverblijfplaats. De bebouwing is momenteel niet in gebruik waardoor het niet verwarmd is, in tegenstelling tot veel bebouwing in de directe omgeving van het plangebied. Door het aanbod van alternatieve bebouwing in het plangebied en het ontbreken van zwermactiviteit kunnen winterverblijfplaatsen worden uitgesloten.

5 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 4 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Wet natuurbescherming en wordt aangegeven of er een noodzaak is om een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

5.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen van vleermuizen. Waarnemingen van vleermuizen in het plangebied waren vrijwel altijd van korte duur en de dieren toonde geen binding met de gebouwen. Baltende dieren zijn waargenomen, maar toonde geen binding met de bebouwing in het plangebied. Vleermuizen zijn overvliegend waargenomen, vaak vanuit het zuiden richting het noordwesten, naar een mogelijk foerageergebied.

In het plangebied worden geen verblijfplaatsen aangetast en dus zijn effecten op vleermuizen uitgesloten.

6 Conclusie

6.1 Conclusie

Vleermuizen

In het plangebied zijn de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger waargenomen. De gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger zijn enkele keren overvliegend waargenomen. De gewone dwergvleermuis is gedurende ieder terreinbezoek waargenomen. Gewone dwergvleermuizen zijn overvliegend, kort foeragerend en baltsend waargenomen in het plangebied. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Vleermuizen welke overvliegend zijn waargenomen, vlogen vaak vanuit het zuiden richting het noordwesten, naar een mogelijk foerageergebied. De vleermuizen verbleven nooit lang in het plangebied en toonden geen binding met de aanwezige bebouwing. Effecten op vleermuizen als gevolg van de ontwikkelingen in het plangebied zijn uitgesloten. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde.

7 Bronnen

Croonenburo5, 2018. Natuurtoets Woningbouw De Ark te Budel-Schoot. Definitief 17 mei 2018.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

Overig:

NDFF

www.globespotter.cyclomedia.com

www.krnwtr.nl/hoogtekaart-van-nederland

www.zoogdiervereniging.nl

www.vivara.nl

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 6 20606920
E. michel.braad@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.